

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 3678/2020
27.01.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Видосава Видић Манастирац адвокат из ..., против тужених Града Сремска Митровица, којег заступа Градско правобранилаштво, Републике Србије - Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, коју заступа Државно правобранилаштво, Аутономне покрајине Војводине, коју заступа Правобранилаштво Аутономне покрајине Војводине и Јавног водопривредног предузећа „Воде Војводине“, чији је пуномоћник Дејана Спасојевић Иванчић, адвокат из ..., са умешачем на страни тужених ДВП „ХИДРОСРЕМ“ из Сремске Митровице, ради накнаде штете, одлучујући о ревизијама тужених Аутономне покрајине Војводине и ЈВП „Воде Војводине“ изјављеним против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 4542/19 од 11.05.2020. године, у седници већа одржаној дана 27.01.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване ревизије тужених Аутономне покрајине Војводине и ЈВП „Воде Војводине“ изјављене против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 4542/19 од 11.05.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сремској Митровици П 1074/13 од 23.01.2019. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и обавезани тужени Аутономна покрајина Војводина и ЈВП „Воде Војводине“ да солидарно исплате тужиоцу укупан износ од 12.158.615,00 динара, и то: на име накнаде материјалне штете на парцелама .. и .., делу парцеле .. и парцели .. КО ... износ од 4.923.730,00 динара са законском затезном каматом на износ од 2.136.123,00 динара почев од 12.10.2009. године, на износ од 2.787.606,00 динара почев од 01.06.2010. године, и на име измакле користи износ од 6.798.604,00 динара са законском затезном каматом од 14.12.2010. године, а на име накнаде материјалне штете на парцелама ..., .. и .. износ од 182.581,00 динара са законском затезном каматом од 01.06.2010. године и на име измакле користи 253.700,00 динара са законском затезном каматом од 14.12.2010. године, као и да тужиоцу надокнаде трошкове парничног поступка у износу од 1.301.667,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев у односу на тужене Град Сремску Митровицу и Републику Србију - Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да надокнади туженом Граду Сремска Митровица

трошкове парничног поступка у износу од 488.100,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Допунским решењем Основног суда у Сремској Митровици П 1074/13 од 27.08.2019. године обавезан је тужилац да надокнади трошкове парничног поступка туженој Републици Србији - Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде у износу од 90.000,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 4542/19 од 11.05.2020. године, ставом првим изреке, жалба тужене Републике Србије - Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде је одбијена, а жалбе тужених Аутономне покрајине Војводине и ЈВП „Воде Војводине“ делимично усвојене и делимично одбијене, и пресуда Основног суда у Сремској Митровици П 1074/13 од 23.01.2019. године, која је допуњена решењем тог суда П 1074/13 од 27.08.2019. године, преиначена у ожалбеном усвајајућем делу тако што су обавезани тужени Аутономна покрајина Војводина и ЈВП „Воде Војводине“ да тужиоцу на име накнаде штете на парцелама .. и .. исплате укупан износ од 11.082.620,59 динара са законском затезном каматом од 23.01.2019. године до исплате, док је одбијен тужбени захтев за износ од још 1.075.994,41 динар са потраживаном законском затезном каматом, као и део захтева за исплату законске затезне камате на досуђени износ, и то на износ од 2.016.097,13 динара за период од 12.10.2009. године до 20.01.2019. године, на износ од 2.618.121,87 динара за период од 01.06.2010. године до 22.01.2019. године и на износ од 6.448.401,59 динара за период од 14.12.2010. године до 22.01.2019. године, као и у делу одлуке о трошковима поступка тако што се досуђени износ трошкова првостепеног поступка снижава на износ од 980.500,00 динара. Ставом другим изреке, одлучено је да се првостепена пресуда потврђује у преосталом, ожалбеном а непреиначеном усвајајућем делу. Ставом трећим изреке, одбијени су захтеви тужених за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени Аутономна покрајина Војводина и ЈВП „Воде Војводине“ су благовремено изјавили ревизије због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о изјављеним ревизијама, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизије тужених нису основане.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Нису основани наводи ревизије тужене Аутономне покрајине Војводине да је другостепени суд учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 396. став 1. ЗПП, јер образложење другостепене пресуде садржи разлоге о битним наводима жалбе којима је ревидент оспоравао узрок настале штете и основ његове одговорности. Наводи ревизије туженог Јавног водопривредног предузећа да је другостепени суд неправилно применио одредбе Закона о парничном поступку су паушалне, а истицањем недостатака због којих се правилност побијане пресуде не може испитати указује се на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП која није законски разлог за ревизију.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је узео у закуп пољопривредно земљиште у државној својини у КО ... укупне површине 150ха 6ба 48м², за време у

трајању од годину дана. Уговорену закупнину тужилац је исплатио и ступио у посед земљишта површине 110ха 85а и 97м², и до 31.12.2009. године извршио неопходне радове на припреми пролећне стеве. Земљиште узето у закуп налази се на две локације - у потесу ББ (парцеле .. и ..) и потесу ВВ (парцеле .., .., .., .. и део ..). Тужилац је на земљишту укупне површине 54ха 02а 57м² (парцели .. и делу парцеле ..) засејао кукуруз, а на земљишту површине 24ха 99а 37м² (део парцеле ..) засејао соју. Предметно земљиште опасује канал „ГГ“ који је део сливног подручја реке Саве. Знатан део сливног подручја канала налази се испод нивоа највећег водостаја реке и не постоји могућност гравитационог одвођења воде са тог подручја, због чега су изграђене две црпне станице. Одржавање канала поверено је умешачу, на основу уговора закљученог са туженим Јавним водопривредним предузећем. Почетком јуна 2010. године било је обилних падавина и након 4-5 дана таквих падавина дошло је до пораста нивоа воде у систему канала „ГГ“. Црпне станице су у то време радиле са 40,7% капацитета због недовољног дотока воде, делом узрокованог и смањеним профилем канала услед његове зараслости биљном вегетацијом. Канал је последњи пут чишћен 1997. године, а затим 2011. године. Земљиште на којем је тужилац засејао кукуруз и соју било је поплављено у целој површини. Основни узрок поплаве на земљишту у поседу „ББ“ је непотпуна изграђеност канала (65% од пројектованог) и његово неодржавање - чишћење канала извршено је након штетног догађаја и тада је затечено 290 стабала пречника 30-50цм, 579 пањева пречника 30-50цм и 75 пањева пречника 50-90цм. Након чишћења канала вода се није задржавала на овом земљишту, па ни у време поплава током маја 2014. године. Тужено Јавно водопривредно предузеће је доносило програме пословања за сваку годину на које је сагласност давало Извршно веће тужене Аутономне покрајине. У тим програмима за све године предвиђена су одређена средства за одржавање водних објеката, али су иста обезбеђена у мањем износу од потребног - за 2010. годину обезбеђена су средства у висини од 57% од предвиђених. У штетном догађају тужиоцу је проузрокована обична штета у укупном износу од 4.923.730,77 динара (трошкови закупнине и улагања, уз одбитак регресираних средстава) и измакла корист у укупном износу од 7.297.310,87 динара. На поплављеном подручју није проглашена елементарна непогода, тако да тужиоцу по том основу није надокнађен ни део настале штете.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су, одлучујући о одговорности ревидената, у овом спору правилно применили материјално право.

Одредбом члана 16. став 1. Закона о утврђивању надлежности Аутономне покрајине Војводина („Службени гласник Републике Србије“ број 99/09), који се примењује од 01.01.2010. године, прописано је да Аутономна покрајина Војводина преко својих органа у области водопривреде, у складу са законом, на њеној територији доноси, спроводи и надзире редовне и ванредне мере одбране од спољних и унутрашњих вода у складу са усвојеним плановима Аутономне покрајине и Републике Србије; управља водним ресурсима и вештачким и природним водотоцима; доноси водопривредну основу у складу са водопривредном основом Републике Србије; оснива јавно предузеће за газдовање водама и врши инспекцијски надзор у области водопривреде. Према другом ставу ове одредбе, послове инспекцијског надзора тужена Аутономна покрајина врши као поверене послове (члан 178. став 1. Устава Републике Србије).

Одредбом члана 6. Закона о водама („Службени гласник Републике Србије“ број 30/10) прописано је: да се површинске воде на територији Републике Србије, према значају које имају за управљање водама, деле на воде I реда и воде II реда на основу одређених критеријума (став први); да Влада утврђује попис вода I реда (став други); да све површинске воде које нису утврђене као воде I реда сматрају се водама II реда (став четврти). Према члану 23. став 1. Закона, у тексту важећем у време штетног догађаја, Јавно водопривредно предузеће основано за обављање водне делатности на одређеној територији управља водним објектима за уређење водотока (члан 15) и за заштиту од поплава (члан 16. став 1. и 2) на водама I реда и водним објектима за одводњавање (члан 17) који су у јавној својини, и брине се о њиховом наменском коришћењу, одржавању и чувању. Водним објектима за уређење водотока и заштиту од поплава на водама II реда, објектима за заштиту од ерозије и бујица (члан 16. став 3) који су у јавној својини управља, брине се о њиховом наменском коришћењу, одржавању и чувању јединица локалне самоуправе на чијој територији се објекат налази (члан 23. став 4).

Влада Републике Србије је донела Одлуку о утврђивању пописа вода I реда („Службени гласник Републике Србије“ број 83/10) - у којој канал „ГГ“ није означен као вештачки водоток I реда.

Имајући у виду наведене одредбе, по становишту Врховног касационог суда, ревиденти неосновано оспоравају своју пасивну легитимацију. Одредбом члана 23. став 1. Закона о водама изричито је прописано да Јавно водопривредно предузеће, основано за обављање водне делатности на одређеној територији, управља одређеним водним објектима на водама I реда и брине се о њиховом наменском коришћењу, одржавању и чувању. Одржавање канала „ГГ“ водног објекта за заштиту од штетног дејства унутрашњих вода - одводњавање (члан 17. Закона о водама) врши тужено Јавно водопривредно предузеће које је основала тужена Аутономна покрајина за њену територију, а које је те послове уговором пренело на умешача. Из изложеног произлази да је канал „ГГ“ водни објекат воде I реда јер је његово одржавање поверено Јавном водопривредном предузећу које је Аутономна покрајина основала за своју територију. Тужена Аутономна покрајина одговара за штету на основу члана 172. став 1. Закона о облигационим односима, због неправилног рада њених органа у вршењу послова утврђених чланом 16. Закона о утврђивању надлежности Аутономне покрајине Војводине, односно пропуста да врши поверени инспекцијски надзор у области водопривреде у вези са одржавањем водних објеката намењених заштити од штетних дејстава унутрашњих вода. Ти пропусти је чине солидарно одговорном и обавезном да са туженим Јавним водопривредним предузећем које одржава водне објекте, надокнади тужиоцу штету у складу са чланом 206. став 4. Закона о облигационим односима.

У конкретном случају утврђено је да је до изливања воде из канала и плављења околног земљишта дошло због његовог неодржавања, што је у надлежности туженог Јавног водопривредног предузећа, а надзор над обављањем тих послова у надлежности инспекцијског органа тужене Аутономне покрајине. Код утврђеног, да је канал био редовно чишћен и одржаван могао је прихватити и одвести атмосферске падавине, а на тај начин би биле отклоњене и настале штетне последице.

Висина штете одређена је у складу са чланом 189. став 1. Закона о облигационим односима. Тужилац има право на накнаду обичне штете - уложена

средства за пољопривредну производњу на закупљеном земиљшту и измакле користи - добитка који се у овом случају могао основано очекивати по редовном току ствари.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић